

Elinkeinot murroksessa -pilotti Itä- ja Pohjois-Suomi ***ELMO***

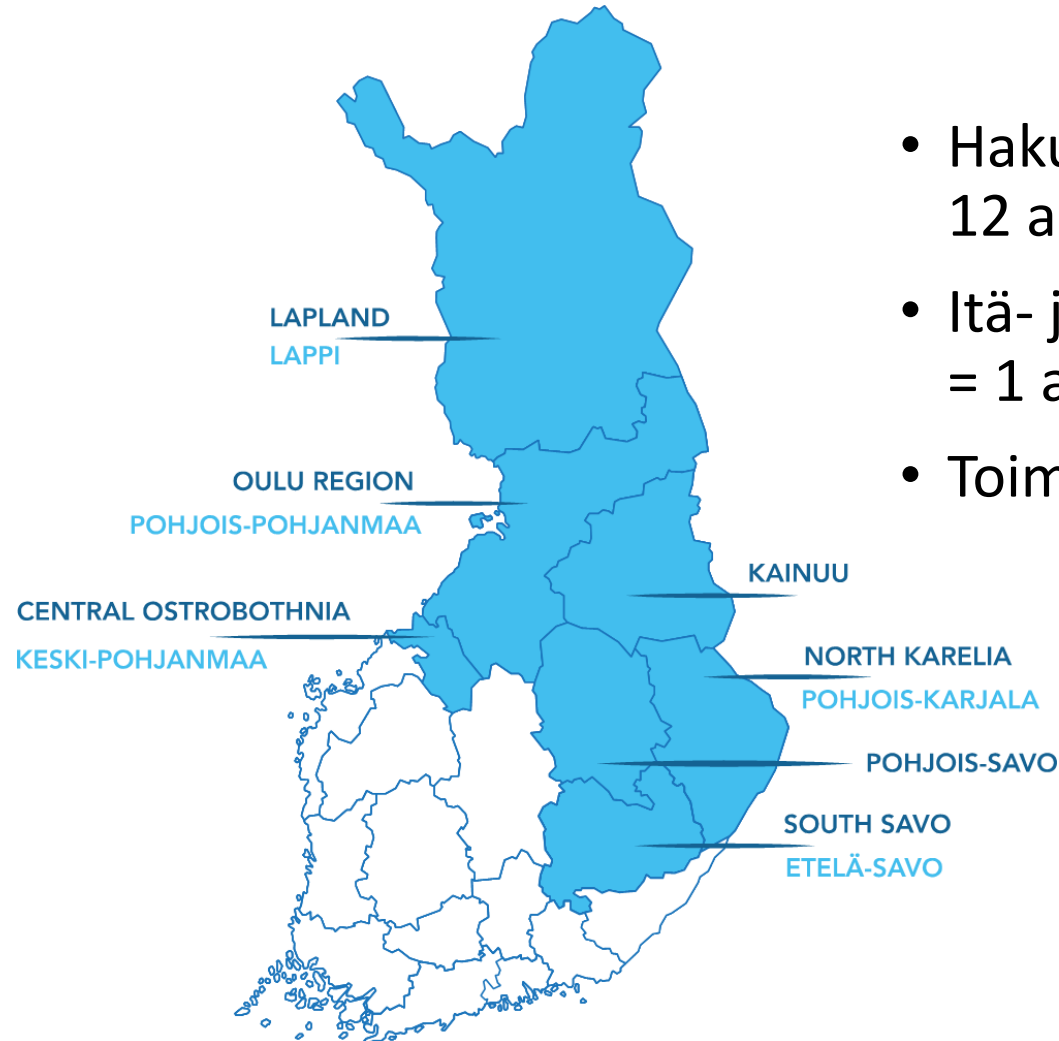
Jouni Ponnikas

Kainuun liitto, maakuntahallituksen kokous

3.12.2018

Itä- ja Pohjois-Suomi mukana 'Elinkeinot murroksessa' –pilotissa (ELMO):

- Hakuprosessin kautta mukana 12 aluetta eri puolilta Eurooppaa
- Itä- ja Pohjois-Suomen 7 maakuntaa = 1 alue
- Toiminta käynnistyi keväällä 2018

- ✓ Globalisaatio
- ✓ Digitalisaatio
- ✓ Vähähiilisyys-
edistäminen

ELMO –pilotti: Mikä se on?

- **Euroopan komissio** hakee uusia toimintatapoja aluekehittämisen tueksi vastaamaan teolliseen murrokseen. Näitä testataan ”Regions in Industrial Transition” -pilotissa.
 - Älykäs erikoistuminen keskiössä – hyödynnetään alueiden vahvuuksia
 - Keskeistä on tunnistaa merkittävimmät haasteet ja hakea keinoja vastata niihin
 - Yhdistetään eri toimijat tiiviimpään yhteistyöhön alueiden välillä, kansallisesti ja eri maiden välillä – toisiltaan oppiminen
 - Haetaan aitoa vaikuttavuutta alueellisista ekosysteemeistä (klusterit, verkostot) – linkitys muihin
 - *Digitaalisuus tukemassa murrosta*
 - *Vähähiilisyys ja energiatehokkuus toimintatavaksi*

=> Euroopan komissio hyödyntää kokemuksia tulevan rakennerahastokauden valmistelussa

ELMO-pilotti: Mitä tehdään?

• Toteutetaan kaksivaiheisesti:

vuosi 2018:

- **Laaditaan IP-alueelle yhteinen strategia** tukemaan sopeutumista talouden murrokseen
- perustuu älykkään erikoistumisen valintoihin
- komissio maksaa 200 000€ edestä tukipalveluja

vuosi 2019:

- **Pilotoidaan valittua strategian osaa**
- Komissiolta 300 000€
 - (EAKR-rahoitusta ilman kansallista vastinrahaa – laajat käyttömahdollisuudet)

Vuosi 2020:

*75 milj.€ jaossa pilotissaan hyvin onnistuneille pilotti-alueille
DG Region rahoitusta*

ELMO-pilotti: Mitä hyötyä?

- Haetaan lisäarvoa aluekehittämiseen: Aluetalouden ja työllisyyden kasvu
- Itä- ja Pohjois-Suomen 7 maakuntaa tiivistävät yhteistyötään => synergiaetua yhteistyöstä
- Avainpaikka vaikuttaa tulevan koheesio politiikan toteuttamisen muotoihin
- Mahdollistaa IP-alueen tarpeiden esille tuonnin EU:n suuntaan
- Parantaa IP-alueen tunnettuutta ja 'brändin' rakentamista
- Tukee yhteistä edunajamista / Brysselin EU-toimiston työtä
- Tukee verkostoitumista kansallisesti ja kv-tasolla
- Kiinnitystä rahoitukseen

ELMO-pilotti: Strategian laadinta – miten?

- Tunnistetaan eri maakuntia yhdistäviä yhteisiä teemoja (*pohjautuen ELMO-hakemukseen*):
Luonnonvaroihin ja olosuhteisiin pohjautuvat mahdollisuudet ja osaaminen
 - Esimerkkejä:
 - *Biotalous (biojalostamot)*
 - *Metsäbiotalous, sininen biotalous / vesiosaaminen*
 - *Kaivannaisala (sis. ympäristövaikutusten hallinnan)*
 - *Matkailu*
 - *Elintarvikkeet/ruoka*
 - *Puuteollisuus, puurakentaminen*

 - *Kiertotalous/sivuvirrat -> läpileikkaava*
 - *ICT / digitaalisuus -> läpileikkaava*
 - *Energia, yrittäjyys ja riskirahoitus -> läpileikkaava*

ELMO-pilotti: Strategian laadinta – miten?

Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokouksessa 30.-31.8.2018 sovittiin yhteiset prioriteetit strategian pohjaksi.

- Vahvat tki-infrastruktuurit tukemassa IP-alueen kasvua - yliaalueellinen saatavuus
- Älykkään erikoistumisen vahvistaminen laajentamalla arvoketjuja: välineenä yhteiset alustat tiedon, käytänteiden ja prosessien jakamiseen
- Yritysten kasvun ja kehittymisen edellytysten parantaminen (osaavan työvoiman saatavuus, vienti, yrityspalvelut)
- Yrittäjyyden löytämisprosessi (*Entrepreneurial Discovery Process*): verkostoituminen, tutkimusinfra vahvasti tukemassa
- Rahoitusmallit

E4MC – Yrittäjät ensin – neljän mallin lähestymistapa osaamisen hyödyntämiseksi

- **IP alueen rahoitusmalli**

- Paras mahdollinen lopputulos taloudellisen tuen avulla

- **IP alueen yhteistyömalli**

- Perustuu klustereiden / ekosysteemien käytänteisiin
- Rajojen ylittäminen – temaattiset verkostot, EU tason klusteriyhteistyö

- **IP alueen pk-yritysten tukimalli**

- Tukimallit start-up:ista scale-up:in ja siitä eteenpäin
- Vahva tuki pk-yritysten kasvulle ja kansainvälistymiselle

- **Yrittäjyyden löytämisen malli**

- Kokeelliset menetelmät yrittäjyyden uudistajina
- Alueellisen tiedon sitouttaminen prosessiin

IP alueiden osaaminen ja sitoutuminen: käytetään parasta saatavilla olevaa tietämystä, taitoja ja ICT:tä; kehitetään pk-yritysten voimakasta kasvua ja kansainvälistymistä IP-alueella

Tukea strategian laadintaan v. 2018

EU komissio tukee pilotin toteuttamista

- **5 kpl OECD:n järjestämiä työpajoja Euroopassa.**

- 1) *tulevaisuuden työpaikkojen valmistelu*
- 2) *innovaatiotoiminnan laajentaminen*
- 3) *siirtyminen kohti vähähiillistä energiaa*
- 4) *yrittäjyyden ja yritystoiminnan edistäminen*
- 5) *osallistava kasvu*

*Tarkastellaan haasteita –
haetaan keinoja vastata
niihin*

- **Asiantuntijatukea strategian laatimiseen**

- Komission oma tukitiimi (asiantuntijat eri pääosastoista)
- Ulkopuoliset kv-asiantuntijat/konsultit (200 000 € tukea komissiosta)

ELMO -strategia valmis 31.12.2018

IP-alueen älykkään erikoistumisen strategiset nostot

- Yhteiset temaattiset nostot:
 - ✓ Vahvat toimialat kärkenä, nousevat alat tukemassa
 - ✓ Monialaiset arvoketjut – toisiaan täydentävä
- Toimintamalli IP-alueen sisäisen yhteistyön ja imagon rakentamiseen
- Aikataulutettu tiekartta v. 2019 eteenpäin

Pilotoinnin teema (alustava):

”Digitalisation and circular economy enhancing bioeconomy”

(”Digitalisaatio ja kiertotalous biotalouden edistäjänä”)

Puuteollisuuden arvoketjut

Missä mennään?

- 15.11.2018 lähetetty komissiolle ehdotus pilotoinnista
- 4.12.2018 strategian työstäminen, työpaja Helsingissä
- 31.12.2018 strategia valmis
- 29.-30.1.2019 ELMO kick-off työpaja Kuopiossa: pilotin käynnistys

ELMO –pilotti: Yhteystiedot

- Kristiina Jokelainen kristiina.jokelainen@lapinliitto.fi*
- Kaarina Mäcklin kaarina.macklin@lapinliitto.fi
- Gitte Meriläinen gitte.merilainen@pohjois-pohjanmaa.fi
- Anne Sormunen anne.sormunen@keski-pohjanmaa.fi
- Soile Juuti soile.juuti@pohjois-savo.fi
- Teemu Räihä teemu.raiha@esavo.fi
- Pia Pitkänen pia.pitkanen@pohjois-karjala.fi
- Katja Sukuvaara katja.sukuvaara@kainuu.fi

* *koordinaattiotaho*